

Список використаної літератури:

1. <http://womo.ua/frida-kalo-ya-nadeyus-ne-vozvrashhatsya/>
2. <http://www.staratel.com/pictures/frida/main.htm>
3. <http://stuki-druki.com/authors/Kahlo-Frida.php>
4. <https://uamodna.com/articles/mystecjka-terapiya-fridy-kalo/>
5. Кеттенманн, А. Фрида Кало. Страсть и боль. – М.: Арт-родник, 2006. – 96 с.

Науковий керівник: к.і.н., доцент Захарченко М. В.

Ю. К. Єрмоленко

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

ВУДРО ВІЛЬСОН – ДЕЯКІ ШТРИХИ ДО БІОГРАФІЇ

У світовій історії новітнього часу та американській національній історії важливе місце належить президентові Сполучених Штатів Америки у 1913 –1920 рр. Вудро Вільсону. В пам'яті світової спільноти й національній пам'яті американського народу він постає, перш за все, як реформатор міжнародних відносин, відзначившись у справах врегулювання проблем європейського континенту після Першої світової війни. Його кроки на міжнародній арені в цьому контексті були надзвичайно вчасні й нестандартні, адже тоді одночасно зруйнувалися чотири імперії, розташовані на більшій частині Центральної та Східної Європи. На їхніх уламках спалахнули кілька масштабних революцій, громадянських і локальних війн, що легко могли перекинутися в Західну Європу[1].

Шлях В. Вільсона до президентства був пов'язаний з науково-викладацькою та адміністративною діяльністю. У різні періоди з 1885 до 1902 рр. він працював професором історії, політичної економії та юриспруденції. Згодом обіймав посаду президента Принстонського університету. За час науково-викладацької діяльності В.Вільсон видав низку праць і досліджень, присвячених американському державному політико-адміністративному та правовому ладу, а також політичній свободі. У працях періоду до початку ХХ ст. В.Вільсон виступає як «провідник американського лібералізму», проте одночасно пропагує

американський «націоналізм і відсутність регіонального злопам'ятства». У 1910 р. В. Вільсон розпочинає свою політичну кар'єру і вже за рік стає губернатором штату Нью-Джерсі, а згодом президентом США (1913-1921 рр.) [2].

Губернатор В. Вільсон поставив три основні завдання: реорганізувати адміністрацію штату і знизити витрати, вирівняти податковий тягар і здійснювати контроль за корпораціями. Наступні важливі завдання стосувалися введення відповідальності підприємців за каліцтва і нещасні випадки на робочих місцях, захід корупційної практики під час виборів і консервації природних ресурсів. Він виступав також за введення громадських комісій для регулювання тарифів на транспорті і в сфері комунальних послуг, вважаючи, що Демократична партія штату повинна відроджувати права народу на участь в управлінні. Рішучий курс губернатора забезпечив підтримку значної частини прогресивних республіканців штату. Публіка і преса вітали появу нової політичної зірки на горизонті Демократичної партії[3]. Вудро Вільсон спочатку з сумнівом поставився до пропозицій однопартійців. Однак у міру того як розгорталася передвиборча кампанія 1912 р він упевнився в успіху. Розкол Республіканської партії значно полегшив перемогу Вудро Вільсона, який активно включився в передвиборну боротьбу за місце в Білому домі. У нього була підтримка однопартійців і частини прогресивних республіканців. Головні відмінності політичної програми Вільсона від програм Рузвельта і Тафта полягали в тому, що він був миролюбним і схильним до пацифізму політиком, тоді як останні відрізнялися войовничістю і мілітаризмом.

Політична стратегія Вільсона будувалася на тому, що егоїстичні інтереси окремих громадян є незнищеним фактом життя, і не потрібно прагнути цей факт ліквідувати, а потрібно використовувати його для загального поліпшення стану суспільства.

Коли стало зрозуміло, що демократи перемогли, тисячі студентів з'явилися з прапорами і піснями. «Благословляю вас, ваше покоління працювати до кінця своїх днів, просувати процеси справедливості, рівності і чесності. Що до мене, то сьогодні я не відчуваю триумфу. Мною володіє відчуття урочистої відповідальності» [4,121].

Незважаючи на те що Вільсон лише 2 роки був на посаді губернатора, він діяв в Білому домі впевнено та швидко сформував раду міністрів. У Вудро Вільсона була програма прогресивних економічних реформ, необхідність яких цілком назріла. Він впевнено сформулював цю програму: зниження митних бар'єрів у зовнішній торгівлі, підготовка податкової реформи і створення Федеральної резервної системи.

Однак в сфері зовнішньої політики президент Вільсон багато в чому відрізнявся в поглядах з экс-президентом Т. Рузвельтом. Так, він не схвалював політику «великого кийка» Рузвельта, не був згоден з імперіалістичними війнами, які вели Мак-Кінлі і Т. Рузвельт на рубежі ХХ ст. Як політик-демократ, схильний до пацифізму. В. Вільсон прагнув не втручатися у внутрішні справи інших країн, хоча мав свої погляди на їх помилки і прорахунки. Вільсон намагався налагодити добросусідські відносини з Латинською Америкою і Західною Європою. Але політика «доброго сусіда» стала давати збої, коли несподівано загострилися відносини з Мексикою.

В середині 1916 розгорнулася чергова передвиборча президентська кампанія. Демократична партія підтримала висунення В. Вільсона на другий президентський термін. У нього були очевидні успіхи в проведенні економічної політики і великий авторитет за збереження нейтралітету США під час розпочатої Першої світової війни. У листопаді 1916 р виборці зробили свій вибір: за В. Вільсона проголосували 9,1 млн осіб, а за Хьюджеса 8,5 млн.

У міжнародних відносинах центром уваги в 1915-1916 рр. була Перша світова війна. Вільсон з початку війни до весни 1917 р зберігав політику нейтралітету, був проти участі США в ній. Звичайно, в США розуміли загрозу війни і готувалися до захисту країни. Ще в 1915 р уряд Вільсона прийняв військову програму виробництва озброєнь і розширення армії США. У лютому 1917 р в Росії відбулася буржуазна революція. Вільсон схилився до вступу у війну на боці Антанти і тимчасового буржуазного уряду Росії. У Конгресі в березні-початку

квітня йшли палкі дебати з приводу вступу США у війну. 6 квітня 1917 року після промови Вільсона Конгрес США оголосив війну Німеччині і військову мобілізацію. Влітку 1917 р до Франції прибули перші дивізії США, озброєні новими гарматами, танками, літаками і т.д. До осені 1917 р у Франції воювали понад 160 тис. Американських солдатів і офіцерів, а в 1918 р - 300 тис. солдатів. Вони хоробро билися. 11 листопада 1918 німецький уряд підписав перемир'я. З січня по червень 1919 в Версалі, під Парижем, відбувалася мирна конференція. Було багато розбіжностей між США, Францією і Англією, не було взаєморозуміння з Німеччиною.

Президент Вудро Вільсон, будучи найавторитетнішим світовим лідером на Версальській конференції, проголосив своє бачення післявоєнного устрою світу – організація Ліги Націй для встановлення міцного миру та сформулював знамениту програму «14 пунктів»[3].

Коли ж В. Вільсон «здавав» свій пост, ніхто в світі вже не сумнівався в статусі США як світової держави, яка розгорнула мільйонну армію, чий флот перевершив британський, чия економічна міць отримала адекватне політичне вираження [4,8].

Отже, Томас Вудро Вільсон – визначна особистість і політичний діяч, президент США, що увійшов до світової історії як провідник держави. Його ідеї та вчинки відчутно вплинули на загальносвітовий розвиток політичної думки, і власне на перебіг міжнародних подій.

Список використаних джерел і літератури:

1. Пронь Т. М. Alter ego зовнішньої політики і дипломатії президента США Томаса Вудро Вільсона / Т. М. Пронь. // Науковий вісник Ужгородського університету. – 2013. – №2. – С. 5.
2. Мотылев В. В. Программы Президентов США. Вудро Вильсон [Електронний ресурс] / Вениамин Вольфович Мотылев. – 2014. – Режим доступу до ресурсу: <https://cyberleninka.ru/article/v/programmy-prezidentov-ssha-vudro-vilson>.
3. Уткин А. И. Вудро Вильсон / Анатолий Иванович Уткин. – Москва: Культурная революция, 2010. – 552 с. – (Международные отношения).
4. Уткин А. И. Дипломатия Вудро Вильсона / Анатолий Иванович Уткин. – Москва: Международные отношения, 1989. – 322 с.

Науковий керівник: к.і.н., доцент Овчаренко О. І.

А. В. Жембровська

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

СЕН-ЖЕРМЕНСЬКИЙ МИРНИЙ ДОГОВІР З АВСТРІЄЮ 10 ВЕРЕСНЯ 1919 РОКУ

Паризька мирна конференція, що розпочала свою роботу у далекому 1919 р., 18 січня і тривала до 2 січня 1920 р., в цьому році відзначає 100-річницю перемовин з табором переможених країн «Великої війни». Перед країнами переможців вперше постало питання врегулювання міжнародних відносин в повоєнний період та їх юридичне оформлення. Питання, що піднімалися на конференції не зводилась лише до обговорення долі Німеччини, котра підписала Комп'єнське перемир'я 11 листопада і фактично останньою вийшла з війни, «Велика трійка» також приймала важливі рішення щодо колишньої Австро-Угорщини (королівство Угорщини та Німецько-австрійської республіки), Болгарії й Турецької (Османської імперії). Ці держави були у таборі переможених, і вийшли з війни до підписання капітуляції Німеччини. Прийняті на конференції договори: Сен-Жерменський, Тріанонський, Нейський та Севрський стали основою Версальської системи мирного врегулювання міжнародних відносин та виносилися на розгляд Ліги Націй, як організації, створеної для врегулювання проблем між державами повоєнного світу.

Що стосується істисторіографії, то тема Сен-Жерменського договору вивчалася різними істориками різних країн. Про ступінь тяжкості умов договору відзначає сучасна австрійська історіографія, так наприклад, у своїй праці «История Австрии» [1] австрійський історик Карл Воцелка, зазначив про те, що Австрія, як найближча союзниця Німеччини розділила з нею